

Список використаних джерел:

1. Бойківська Г. Напрями підвищення ефективності використання виробничого потенціалу переробних підприємств системи АПК : [монографія]. Г. Бойківська. Тернопіль : Крок. 2012. 238 с.
2. Вартанова О.В. Компетенція підприємства у стратегічному управлінні підприємством: формування і розвиток : [монографія]. О.В. Вартанова. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля. 2012. 340 с.
3. Дудар, Т. Г. Формування ринку конкурентоспроможної агропродовольчої продукції : теорія, методика, перспективи : [монографія] Т. Г. Дудар, В. Т. Дудар. Тернопіль : Економічна думка. 2009. 246 с.
4. Латинін М. А., Лозинська Т. М., Дунаєв І. В. Стратегічне планування : навч. посіб. / за заг. ред. О. Ю. Амосова. Харків. 2013. 248 с.
5. Ортіна Г.В. Методологічні концепції визначення стратегічного управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2010. № 4.

УДК 330.1

Повзун Д.І., аспірант
Київський національний університет технологій та дизайну

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

За останні роки концепція резильєнтності персоналу набула більш глобального характеру. Фокус досліджень змістився з простого опису та вивчення факторів резильєнтності на аналіз позитивного впливу цих факторів на особистість, тобто на вивчення процесу, за допомогою якого індивід здатний подолати труднощі. Термін «резилієнс» (resilience), або стійкість, досить широко використовувався протягом століть і з часом набув різноманітних значень. В україномовній літературі термін «resilience» перекладають як «стресостійкість», «життєстійкість», «життєздатність», «стійкість до травми», «психологічна пружність», «психологічна стійкість», що призводить до певної термінологічної плутанини [1]. У перекладі з англійської resilience – стійкість, це динамічний процес адаптації до складних та мінливих умов, здатність долати труднощі та зберігати психологічне благополуччя. Отже, враховуючи все вищевикладене, резильєнтність – це здатність особистості протистояти складним життєвим обставинам та знаходити ресурси для відновлення після травмуючої або стресової події. В психології він означає стійкість, пластичність, пружність.

Особливо актуальною проблема резильєнтності персоналу постала в ситуації, коли більшість людей не має досвіду переживання трагедії війни, що принесла на нашу землю страждання (тривоги, смерть, каліцтва) та втрати перспективи життя для багатьох людей. Саме тому перед психологами та соціальними працівниками поставлено важливе завдання – вивчення умов збереження психологічної стабільності та резильєнтності дітей, дорослих та суспільства загалом. Розуміння сутності резильєнтності, на нашу думку, потребує глибшого методологічного й теоретичного аналізу та емпіричного вивчення, оскільки вчені різних напрямів у психології по-різному трактують даний феномен, що не дає можливості вийти на системне розуміння й дослідження винятково актуального завдання – покращення життєдіяльності людини в складних обставинах, з'ясування її закономірностей та механізмів,

умов і факторів досягнення бажаного позитивного результату в подоланні тілесних, психічних, соціально-психологічних, моральних та духовних травм [2].

Г. П. Лазос зазначає, що типовим прикладом визначення резильєнтності персоналу є визначення Ф. Лозеля: резильєнтність – це здатність людини або соціальної системи вибудовувати нормальне, повноцінне життя в складних умовах. Науковець підкреслює, що незважаючи на простоту визначення цього поняття, концепція резильєнтності є набагато ширшою, ніж просто поняття «подолання». Ця концепція передбачає й позитивний результат, який досягається попри високий ризик (наприклад, коли людині доводиться долати багато факторів, що викликають стрес та напругу), і збереження основних властивостей особистості під час небезпеки, і повне відновлення після травмування та досягнення успіху згодом [3]. На його думку, багато науковців розглядають процес резильєнтності саме з цієї точки зору: не лише досягнення гомеостатичної рівноваги після травматичних подій, а й вихід із певним «приростом» – вивіщенням функціональних компетенцій (посттравматичне зростання).

Визначимо основні фактори, що впливають на резильєнтність працівника.

Умовно їх можна поділити на три групи:

1) Особистісні фактори:

- Внутрішній контроль/самоконтроль: Люди, які вірять у свою здатність впливати на події та результати, краще справляються з труднощами.
- Гнучкість: Вміння адаптуватися до змін, знаходити альтернативні шляхи та рішення робить людей більш стійкими.
- Оптимізм: Позитивне ставлення до життя та віра у краще майбутнє допомагають долати труднощі.
- Самодопомога та самопідтримка: Вміння піклуватися про себе, відпочивати та відновлювати сили є ключовим для резильєнтності.
- Емоційний інтелект: Розуміння та регулювання власних емоцій, а також емоцій інших людей, допомагає педагогам краще справлятися з конфліктами та стресом.

2) Професійні фактори:

- Відчуття сенсу та цінності роботи: розуміння того, що робота має значний вплив на життя.
- Підтримка з боку адміністрації та колег: позитивний клімат, наявність можливостей для професійного зросту, розвитку та спілкування з колегами. [4]

Отож, аналіз резильєнтності персоналу показав, що сьогодні вона є одним з найкращих способів збереження держави в складних життєвих ситуаціях, зокрема в умовах військового стану. Резильєнтність – багатогранне явище, яке, в складних умовах життєдіяльності (війни), є психологічною опорою для різних верств населення. Вироблення навичок резильєнтності допомагає людині краще справитися з труднощами, проблемами протистояти дистресу, відновлення нормального життя, збереження психічного здоров'я. Перевагами дії резильєнтності є висока адаптивність, психологічне благополуччя та успішність у діяльності.

Список використаних джерел:

1. Балахтар К. С. Резильєнтність викладача ЗВО в умовах військового стану. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія: зб. наук. пр. Київ : Національний авіаційний університет, 2022. Вип. 1 (20). С. 55–62.

2. Джерело сили. Що таке психологічна стійкість та як її досягти. URL: <https://life.nv.ua/ukr/blogs/dzherelo-sili-shcho-take-psiologichnastykist-ta-yak-jiji-dosyagti-50072053.html> (дата звернення: 10.05.23).

3. Резильєнтність та практики психологічного відновлення в умовах довготривалої військової агресії: інформаційно-практичний poradnik. Освіта і наука в умовах війни. Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [офіц. сайт] упорядн. О. Мерзлякова. Київ, 2023. 20 с.

4. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я особистості під час війни: як його зберегти та підтримати: Метод. рекомендації. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2022. 52 с.

УДК 502.11:330.34:502.131.1

Бугас Н.В., к.е.н., доцент
Сердюк А.М., здобувач вищої освіти
Київський національний університет технологій та дизайну

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ІНІЦІАТИВ ДОСЯГНЕННЯ ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Запровадження екологічних ініціатив в Україні є ключовим елементом для досягнення сталого розвитку, що включає економічний ріст, соціальну справедливість та охорону навколишнього середовища. Так, досягнення принципів сталого розвитку на основі екологічних ініціатив вимагає системного підходу, що поєднує економічні, екологічні та соціальні аспекти. Іншими словами, реалізація принципів екологічних ініціатив на практиці потребує конкретних кроків на рівні держави, бізнесу, громад та індивідуальних дій, які допоможуть впроваджувати ці ініціативи в реальне життя. Нижче нами описано, як реалізувати ці принципи на практиці:

1. Економічна стійкість.

- Енергоефективність і використання відновлюваних джерел енергії: Інвестиції в технології енергозбереження, розвиток сонячної, вітрової та гідроенергетики. Це зменшить залежність від викопних палив і сприятиме зменшенню викидів парникових газів.

- Економічні стимули для зелених інвестицій: Уряди можуть надавати податкові пільги або субсидії для бізнесу, що впроваджує екологічні практики, такі як переробка, енергозбереження чи впровадження чистих технологій.

2. Соціальна рівність.

- Екологічна освіта та інформування: Підвищення рівня обізнаності громадян про важливість захисту довкілля. Це можна досягти через навчальні програми в школах, публічні кампанії та екологічні ініціативи на місцевому рівні.

- Залучення громадян до прийняття рішень: Залучення місцевих громад до екологічних проєктів сприяє їхньому активному участі в сталому розвитку. Місцеві громади мають брати участь у формуванні рішень, які стосуються їхнього середовища.

3. Екологічна стійкість.

- Збереження природних ресурсів: Розробка та впровадження програм, спрямованих на раціональне використання водних ресурсів, збереження лісів та охорону ґрунтів. Це включає в себе захист біорізноманіття, охорону заповідників та розвиток природоохоронних територій.

- Управління відходами: Впровадження сучасних систем сортування, переробки та утилізації відходів. Це зменшить забруднення та сприятиме повторному використанню ресурсів.